

A young girl with a high ponytail and a colorful backpack is running towards the right, away from the viewer. She is wearing a light blue sweater and dark pants. The background is a bright, hazy sky with a sun flare effect, suggesting a sunrise or sunset. The overall mood is energetic and hopeful.

Kuntatalous ja Suomen talouden suuntaviivat

Seinäjoen kaupungin talousarvioseminaari 2027

@MinnaPunakallio

Kuntaliitto, pääekonomisti

Me kaikki olemme vastuussa yhteisestä turvallisuudestamme

- Kuuntelemme toisiamme ja annamme kaikille mahdollisuuden osallistua keskusteluun.
- Noudatamme järjestäjien ohjeita puheenvuoroista ja niiden pyytämisestä.
- Puhumme kunnioittavasti kaikista ihmisistä ja ihmisryhmistä.
- Annamme jokaisen puhua omasta puolestaan emmekä tee oletuksia toisistamme.
- Kohdistamme mahdollisen rakentavan kritiikin asiaan, ei henkilöön eikä organisaatioon.
- Emme liity kokouksiin kolmannen osapuolen työkaluilla emmekä kerää tietoja kokoukseen osallistujista.
- Emme käytä kokouksissa tekoälytyökaluja, tekoälyagentteja tai botteja siitä erikseen sopimatta.

Jos emme onnistuneet, lue toimintaohjeet:

www.kuntaliitto.fi/turvallinentila

Suomen talouden suunta

SIJOITTAMINEN

Trump tarkastelee Iranin tuoretta rauhanesitystä - ei sulje pois uusia iskuja

YRITYSKAUPAT

Suomen historian suurin yrityskauppa: Kone ostaa TK Elevatorin 29,4 miljardin euron yritysarvolla

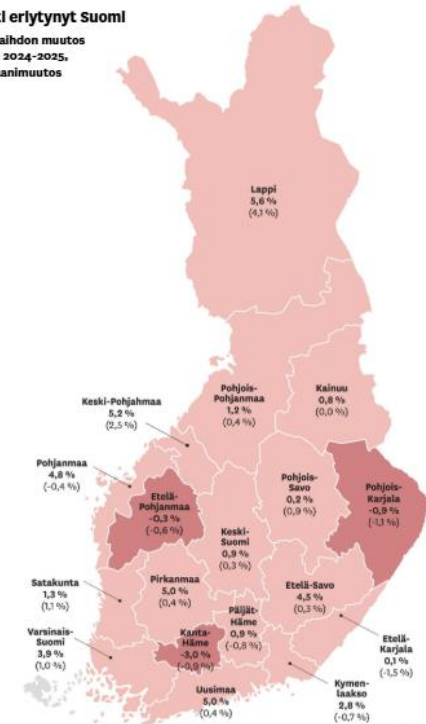
KANSANTALOUS

Suomen bkt pomppasi yllättäen - ekonomisti kertoo, mistä kasvussa on kyse

Alueellisesti eriytnyt Suomi

Kokonaisliikevaihdon muutos maakunnittain 2024-2025, suluisa mediaanimuutos

Lähde: Netvisor / Talousputsi 2026

Kansainvälisen politiikan asiantuntija Mikael Wigel:

Asiantuntijan tyly näkemys taloudesta: "Edeltävään aikaan ei olla palaamassa"

Mikael Wigell herättää yrityksiä uuteen todellisuuteen, jossa talous on ase ja vallan väline - ja yritykset pelinappuloita.

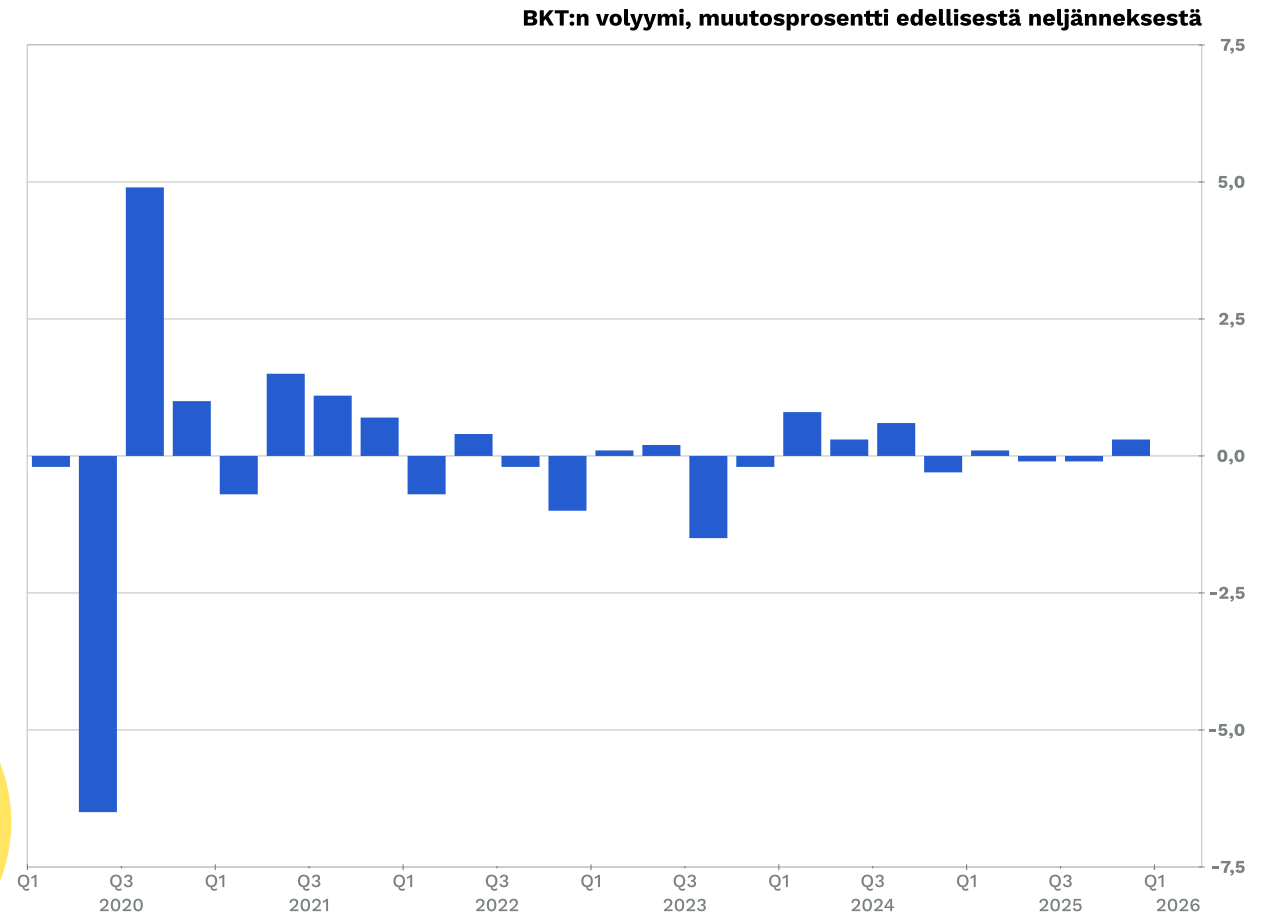
- *Nyt valtapolitiikkaa käydään talouden pelilaudalla ja yritykset ovat keskeinen osa sitä*
- *Geotalous vaikuttaa siihen, miten yritykset voivat toimia, kasvaa ja investoida -> lyö suoraan liiketoiminnan ytimeen*
- *Aikaisemmin yritysten valtteja olivat hinta tai toimitusnopeus, nyt valttia on se, että pystyy hallitsemaan tilannetta.*

<https://www.kauppalehti.fi/uutiset/a/16b3cf73-eae0-488f-b548-968db1f790be>

BKT:n viimeisin havainto (Q4 vuonna 2025) plussalla, kehitys vaatimatonta

- Suomen bruttokansantuotteen volyymi: +0,2 % vuonna 2025
- BKT:n kasvu suhteessa edelliseen neljännekseen oli alkuvuoden nollan tuntumassa. Viimeisellä neljänneksellä kasvu +0,3 %
- Kysyntäerittäin (kulutus, nettovienti, investoinnit) kehitys on ollut sahaavaa

**BKT:n volyymin
muutos
edellisestä
neljänneksestä**

Kokonaistuotanto sahaa koronaa edeltäneellä tasolla

Tuotannon suhdannekuvaaja kuukausittain

Alkuvuoden 2026 ennakkotiedot positiivisia

Maaliskuussa 2026 vahvoja ennakkotietoja

- Kausitasoitettu tuotanto -0,7 % **edelliskuukaudesta**
- Työpäiväkorjattu tuotanto +1,3 % **edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta**

Tarkentuminen: Helmikuun 2026 työpäiväkorjattu tuotanto kasvoi 2,2 % (aiemmin +0,1 %) edellisvuoden helmikuusta.

Nordean Juho Kostiainen: Sota ei sulkenut kukkaronnyörejä

Tilastokeskuksen ennakkotiedot: Kausitasoitettu bruttokansantuote kasvoi vuoden 2026 tammi-maaliskuussa 0,9 % edellisestä neljänneksestä.

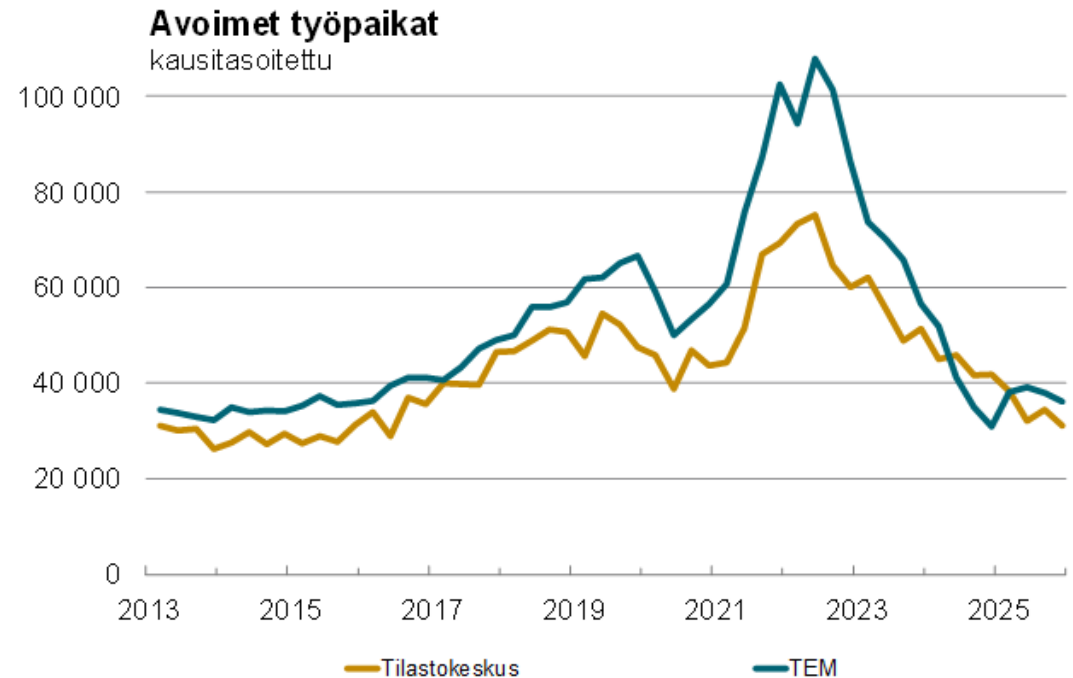
Maaliskuussa: Nordean korttimaksut kasvoivat reaalisesti 5,8 % vuodentakaisesta. Kasvu riipeää erityisesti muussa vähittäiskaupassa.

Eli: vaikka bensa on kalliimpaa, niin se ei ole kuitenkaan tuntunut lompakossa tai säikäyttänyt ihmisiä niin paljon, että olisi pitänyt kokonaan ruveta himmaamaan kulutusta.

Jatkuuko kasvu loppuvuonna? Kasvu on hidasta, ottaen huomioon nämä epävarmuudet.

Työllisyyden elpyminen viivästyy

- Suomen työttömyysaste ylittää yhä 10 prosenttia, työttömyys on pitkittynyt, avoimia työpaikkoja on vähän
 - työllisyysaste kuitenkin kohtuullisen hyvällä tasolla
- Työttömyys kääntyy laskuun ja työllisyys paranee (vuosikeskiarvona) vuoden 2027 aikana
- Suomen Pankki: Työttömyysaste on historiallisen korkea vielä vuonna 2028

Pääekonomistin palsta

Trumpin sotaretket varjostavat maailmantalouden kasvua

Vaihtoehtoisskenaariot: Lähi-idän kriisin pitkittyminen heikentäisi kasvua

Julkiset investoinnit kasvavat tänä vuonna vahvasti

Työttömyyden nousu päättyy suhdanteiden elpessä

Tuoreimmat kirjoitukset

Suomen talouskasvun jarruna kotimaiset tekijät – Lähi-idän talousvaikutukset maltilliset

28.4.2026. Pääekonomisti Minna Punakallion tuore talouskatsaus syventyy talouskasvun jarruihin ja julkisiin investointeihin, Trumpin politiikkaan, Lähi-idän talousvaikutuksiin sekä työttömyyden vaikutuksiin. Lue talouskatsaus kokonaisuudessaan [täällä](#)

Kansantalouden ennusteet vuodelle 2026

Laitos	Julkaisu- ajankohta 2025/2026	BKT, muutos %	Työttö- myys- aste, %	Ansiotaso- Indeksi, muutos, %	Inflaatio, %
VM	huhtikuu	0,6	9,4	3,2	1,4
OP	huhtikuu	1,0	10,2	3,5	1,7
Labore	huhtikuu	0,9	9,7	3,2	1,9
ETLA	maaliskuu	1,0	9,4	3,3	1,8
PTT	maaliskuu	0,5	9,9	3,3	1,8
Suomen Pankki	maaliskuu	0,6	10,2	3,4*	1,0*
Kuntarahoitus	maaliskuu	1,5	9,8	..	1,0
Danske Bank	maaliskuu	1,5	9,9	3,6	1,6
Nordea	tammikuu	1,0	9,9	3,0	0,8
Aktia	tammikuu	1,3	9,5	..	1,4
Akava Works	joulukuu	0,5	9,9	3,0	1,3
OECD	joulukuu	0,9	9,8
Euroopan komissio	marraskuu	0,9	9,3

**Kasvua syntyy yhä
harvemmissa
yrityksissä ja yhä
harvemmillä
alueilla.**

Lähde: Talouspulssi 2026

Kuntatalouden tila ja näkymät

3.2.2026
Kuntaliiton
analyysi
vuodesta 2025

Kunnat ylsivät torjuntavoittoon eli onnistuivat **omilla toimillaan** rahoittamaan työllisyyden hoidosta syntyneitä lisäkustannuksia.

Kuntatalouden tila vuonna 2025 heikkeni odotetusti vuodesta 2024.

Toiminnan ja investointien rahavirralla mitattuna kuntataloudessa oli **yli 800 miljoonan euron alijäämä** vuonna 2025.

Suurimpien kaupunkien talous heikkeni eniten

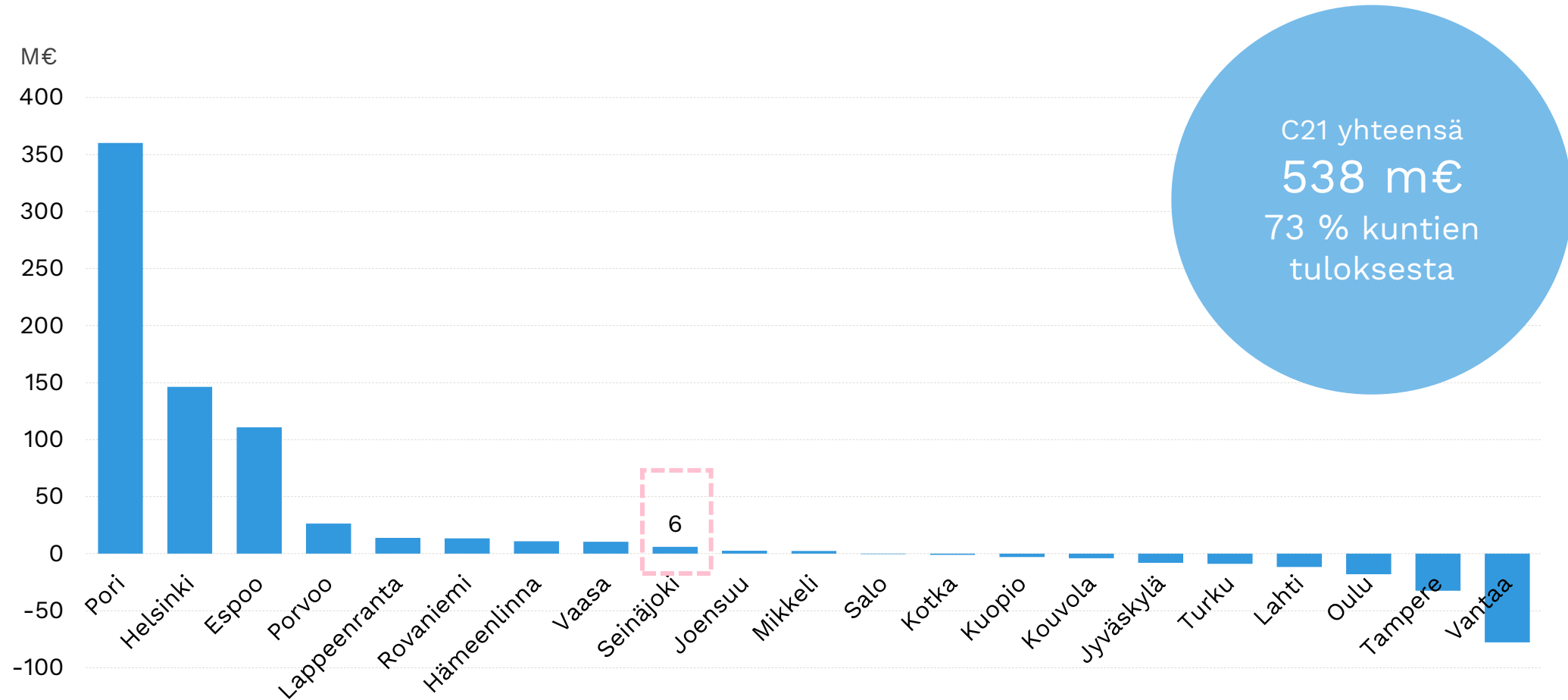

**Nyt lähes kaikki kunnat ovat
raportoineet lopulliset tietonsa:**

**Ennakkoarviot 2025
pitivät kutinsa
todella hyvin.**

Tilikauden tulos vuonna 2025, milj.€

**Kuntaliiton Talousbarometri
on noin kaksi kertaa
vuodessa toteutettava
kysely Manner-Suomen
kuntien talousjohtajille.**

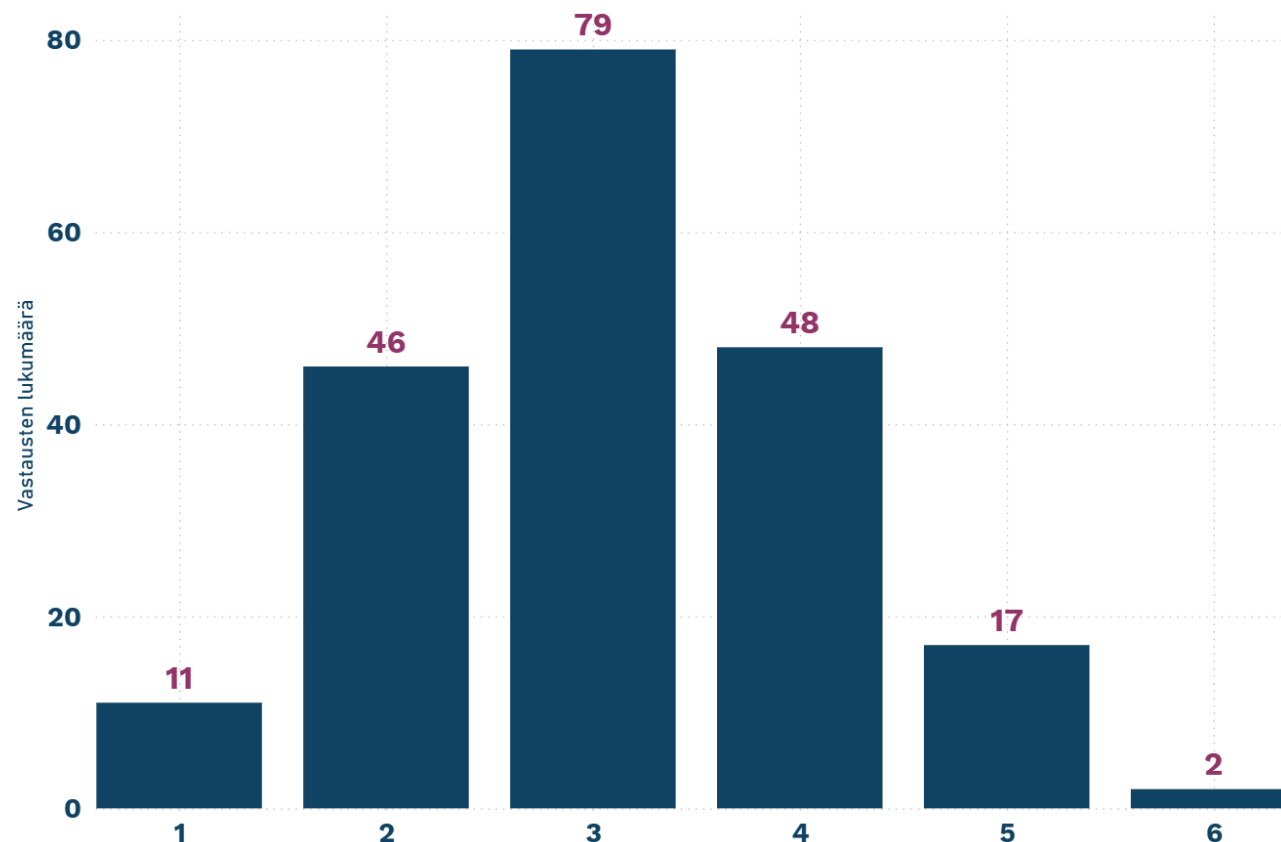
**Kevään 2026 Talousbarometri
toteutettiin 12.-23.3.2026.
Kysely sisälsi viisi kysymystä.**

**Kevät 2026:
Kuntien
talousodotukset
nykytilannetta
heikkommat**

**Tulevaisuus:
Sopeutustarpeet
huomattavia,
velkaantuminen
jatkuu**

Kuntaliiton kevään 2026 Talousbarometri julkaistiin 30.3.2026:

Kuntien 12 kuukauden talousnäkökymät melko huonot, mutta tyypillistä tasoa

3,10
Keskiarvo

3,00
Mediaani

Kuntien talousjohtajilta kysyttiin kunnan talouden tilannetta 12 kuukauden kuluttua asteikolla yhdestä kuuteen.

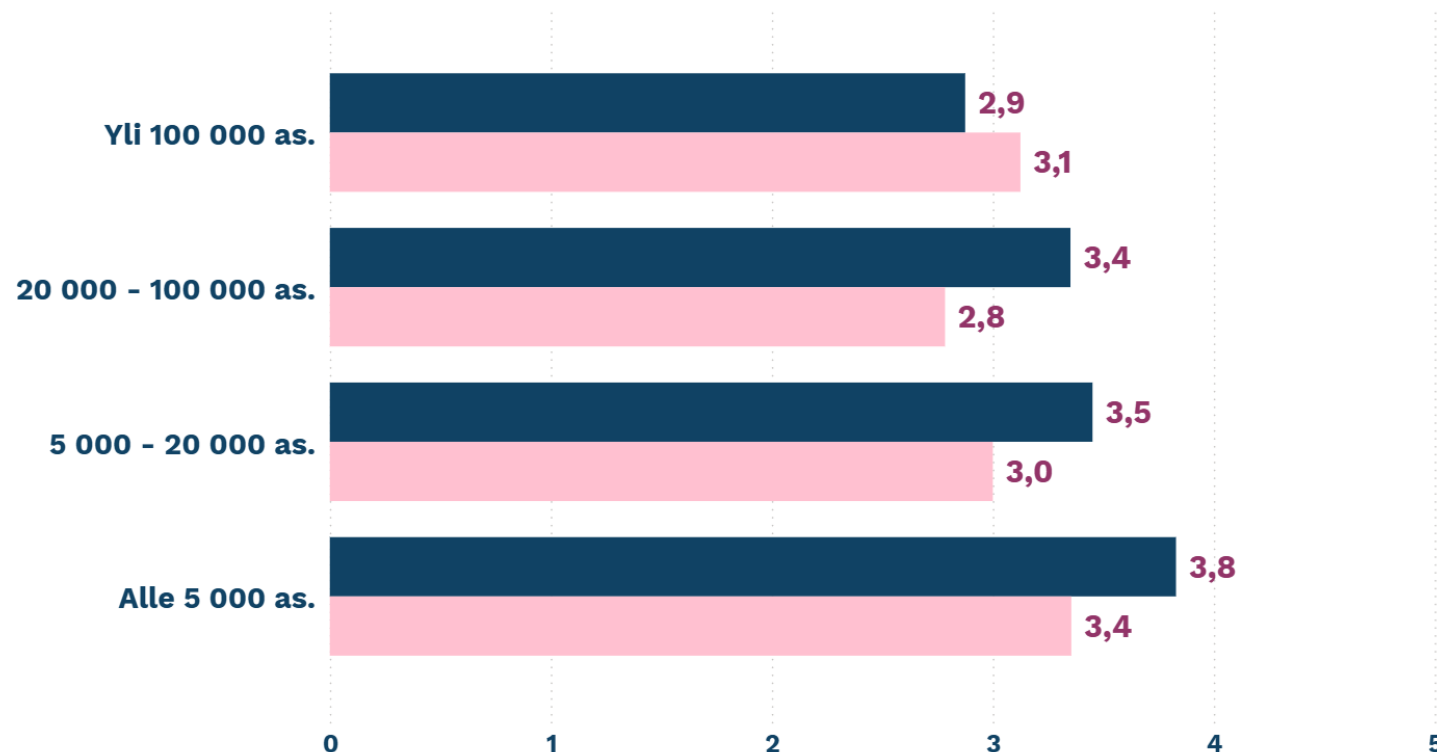
- 1 = Erittäin huono
- 2 = Huono
- 3 = Melko huono
- 4 = Melko hyvä
- 5 = Hyvä
- 6 = Erittäin hyvä

Vastauksia yhteensä: **203**

Kuntakokotarkastelu

Isot kaupungit ennakoivat tilanteen paranevan, tunnelma heikkenee eniten 20 000 – 100 000 asukkaan kuntakokoluokassa

● Talouden tilanne nyt ● Talouden tilanne 12 kuukauden kuluttua

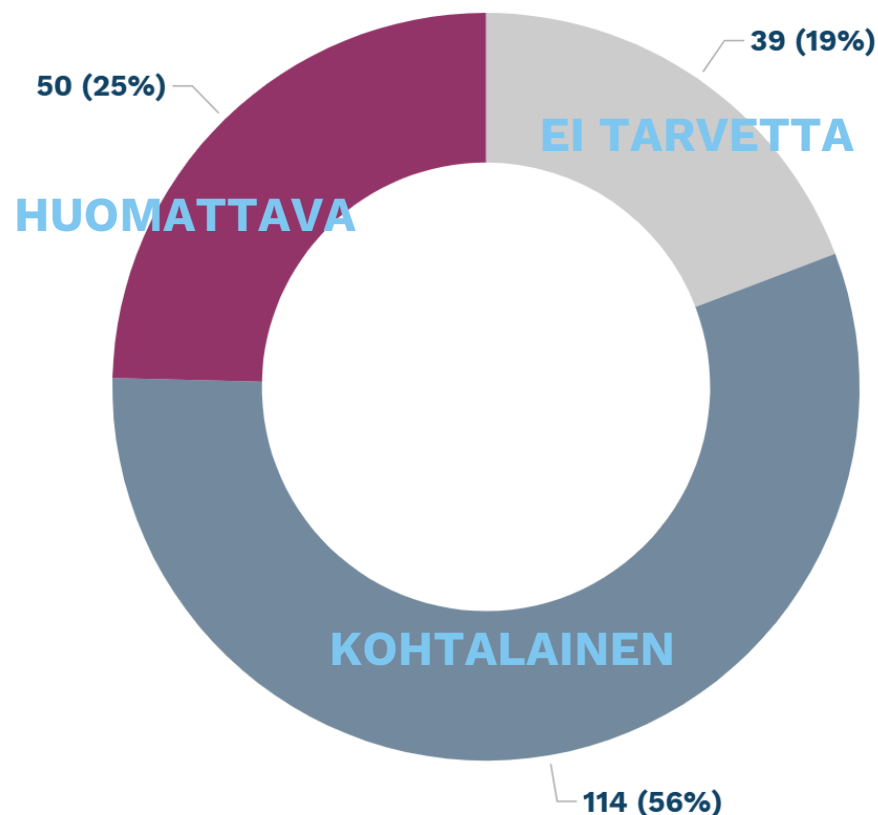

Kuntien talousjohtajilta kysyttiin kunnan talouden tilannetta nyt ja 12 kuukauden kuluttua asteikolla yhdestä kuuteen.

- 1 = Erittäin huono
- 2 = Huono
- 3 = Melko huono
- 4 = Melko hyvä
- 5 = Hyvä
- 6 = Erittäin hyvä

Kuntaliiton kevään 2026 Talousbarometri julkaistiin 30.3.2026

Talouden näkymien heikentyessä myös sopeuttamisen tarve jatkuu kunnissa

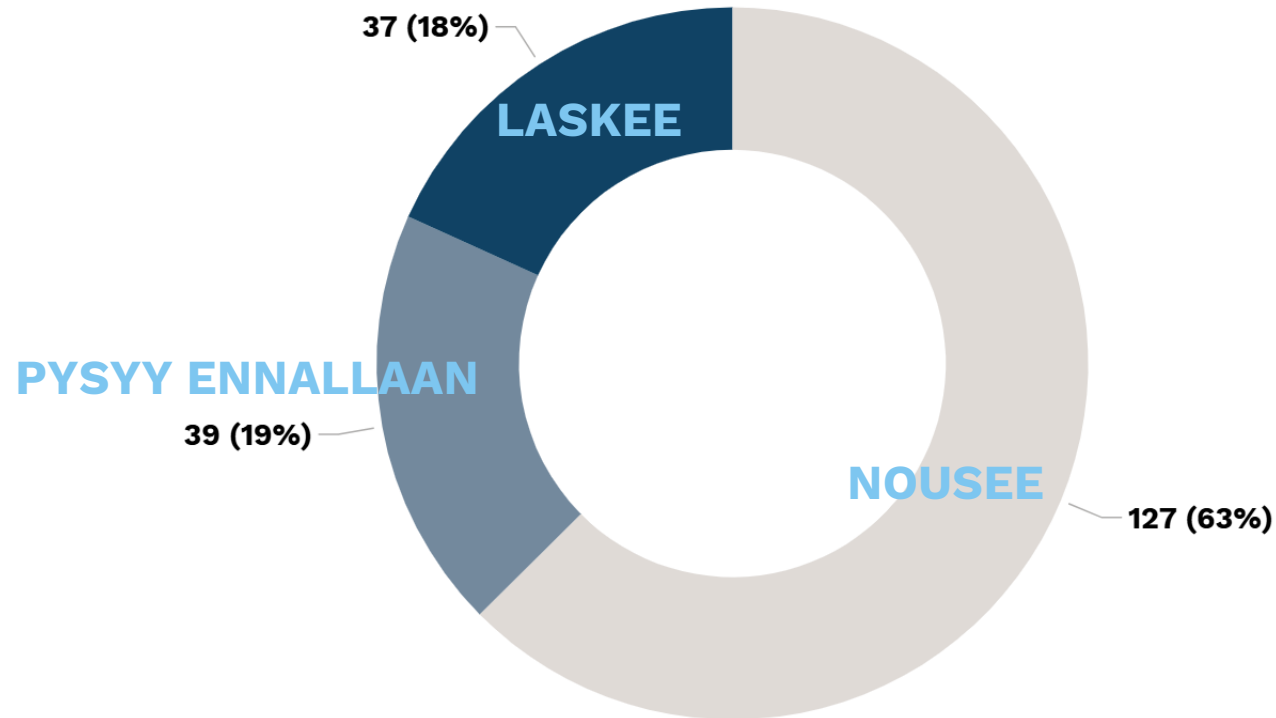
*Sopeutustoimien
tarve on
huomattava:
25 %*

Kuntien talousjohtajilta kysyttiin sopeutustoimien tarvetta asteikolla:

- Ei tarvetta
- Kohtalainen
- Huomattava tarve

Kuntaliiton kevään Talousbarometri julkaistiin 30.3.2026

Kaksi kolmesta talousjohtajasta näkee kuntakonsernin velkaantumisen kasvavan

Kuntien talousjohtajilta kysyttiin konsernin lainakannan ja vuokravastuiden kehitystä 2026-2028 asteikolla:

- nousee
- pysyy ennallaan
- laskee

Tutustu Baroon:

<https://www.kuntaliitto.fi/talousbarometri>

Kehysriihi

Matkailjaverot etenee

Hallitus leikkaa järjestöiltä vielä 25 miljoonaa euroa

Sosiaalihuoltoon 100 miljoonan euron säästöt ja muualta sotesta säästetään 108 miljoonaa euroa

**Purra sanoo suoraan:
Velkaantuminen ei taitu**

Hallitus leikkaa valtionhallinnosta 60 miljoonaa euroa lisää: Irtisanomisia edessä

Kotitalousvähennys aiotaan palauttaa lähes vuoden 2024 tasolle

Yrittäjien eläkeuudistus maaliin

**Velkajarrusovusta
huolimatta
kehysriihessä
päätettiin uusista
verokevennyksistä ja
menojen lisäyksistä.
Tasapainotus
kohdistui valtion
budjettitalouteen.**

Kehysriihen euromääräisesti isoin päätös on puolustusmenojen kasvattaminen ja Ukrainan tuen jatkaminen. Toinen iso päätös on yhteisövero-kannan lasku 2 %-yksiköllä 18 prosenttiin.

Veroperustemuutokset kompensoidaan kunnille hallitusohjelman mukaisesti.

Nostoja kehysriihen uusista päätöksistä, vaikutus valtionalouteen

Menojen kasvua tai tulojen vähennyksiä

- Asuinrakennusten korjausavustus, perusparannuslainat (+110)
- Kotitalous- ja työmatkavähennyksen kasvattaminen, työsuhdeoptiot, ajoneuvoveron keventäminen
- Liikenneinvestoinnit, lisäinvestoinnit ydinvoimaan
- Helputuksia yrittäjille: ammattidiesel, maatalousyrittäjät, pankkisääntelyn ja normien keventäminen, yrittäjävähennys
- YEL-järjestelmän uudistaminen (+80)
- Työllisyystoimet: nuorten työllistymisaseteli (+20), pilotti nuorisotyöttömyyden vähentämiseksi (+15), opintotuen uudistus, osaamiseteli pitkäaikaistyöttömille (+20), työvoimapolitiittinen avustus kolmannelle sektorille (+13)
- 65 vuotta täyttäneiden valinnanvapauskokeilun laajennus
- Kokeilulainsäädäntöhanke koskien erityistalousalueita
- Puolustusmenojen kasvattaminen, varautuminen
- Ukrainan tuki

Vaikutus*
1200

Uusia valtiontalouden säästöjä,

yht. 520 milj. euroa vuoden 2030 tasolla (390 milj. euroa vuoden 2027 tasolla)

- Valtionhallinnon toimintamenot (-166,5)
- Kuntien peruspalveluiden indeksileikkaus kasvaa vuonna 2027 1 %-yksiköstä 2,8 %-yksikköön (-60)
- STEA:n avustusten lisäleikkaukset (-50)
- Muutoksia T&K-rahoitukseen (-20)
- Perusväylänpidon rahoitusleikkaus (-38,5)
- Sote-asiakasmaksujen korotukset (-105,7)

Vaikutus*
390

Hallituksen kehysriihi 21.-22.4.2026

Kuntien valtionosuuteen kohdistuvat leikkaukset vuosina 2024-2027

VM mom. 28.90.30 Kunnan peruspalvelujen valtionosuus

	2024	2025	2026	2027
Indeksijarrun suuruus (%-yks.)	-1 %-yks.	-1 %-yks.	-1 %-yks.	-2,8 %-yks.
Indeksijarrun valtionosuusleikkaus	-24	-25	-31	-93
Indeksijarru koko hallituskaudella	-24	-49	-80	-173
Valtionosuusleikkaus tekemättä jääneen norminpurun varjolla		-23	-23	-23
Suora valtionosuusleikkaus			-75	-75
Yhteensä	-24	-48	-129	-191

Valtionosuuspohjan mukaisesti leikkauksista **esi- ja perusopetukseen** kohdistuu laskennallisesti noin 55 %, **varhaiskasvatukseen** noin 35 %, **TE-tehtäviin** noin 5 % ja loput noin 5 % **kirjastoihin ja kulttuuripalveluihin**.

Valtion toimenpiteet vuosina 2025-2027

EIVÄT vahvista kuntataloutta

	2025	2026	2027
Maapohjan kiinteistöveron alarajan korotus	108	108	108
Indeksijarru (1 %-yksikkö)	-49	-80	-173
Sote-siirtolaskelman Black Friday -valtionosuuskompensaatio	277	277	277
Normien purkuun liittyvä valtionosuusleikkaus	-23	-21	-21
Leikkaus TE-palveluiden rahoitukseen	-37	-37	-37
Leikkaus kuntien laskennallisiin koto-korvauksiin	-58	-58	-58
75 miljoonan euron valtionosuusleikkaus (kehysriihi 2025)		-75	-75
Leikkaus laskennallisiin koto-korvauksiin (budjettiriihi 2025)			-30
Orpon hallituksen keskeiset toimet yhteensä (pyöritys)	220	110	-10
Lisäksi:			
Sote-siirtolaskelman tarkentuminen: pysyvä vähennys	-501	-501	-501
Sote-siirron jälkikäteisperintä vuodelta 2023	-167	-167	-167
Sote-siirron jälkikäteisperintä vuodelta 2024	-64	-64	-64
Alimitoitettu kompensaatio TE-uudistuksesta	-240	-250	-200
Valtion toimien vaikutukset yhteensä (pyöritys)	-750	-870	-940
Plus: Toimeentulotuen maksuvastuu vuodelta 2025			-120

TE-uudistus 2025:
kompensaatio
työttömyysturvasta
-110 milj. euroa,
palvelut
-130 milj euroa

Muiden valtion
päästösten oletetaan
lisäävän kuntien
tuloja ja menoja
yhtä paljon

Lisäksi:
Kuntien rahoittamat
toimeentulotuki-
menot kasvavat
vuonna 2027
noin 120 milj. euroa.

Julkisen sektorin tila vuonna 2025 ja näkymät vuodelle 2030

Nettoluotonanto, miljoonaa euroa	2025	2030
Valtio	-10 916	-16 900
Sote- pela järjestäjät	102	-1 100
Muut paikallishallinnon järjestäjät	-836	-800
Sosiaaliturvarahastot	2 037	3 900
YHTEENSÄ	-9 613	-14 900
Valtion ja paikallishallinnon nettoluotonanto yhteensä, euroa	-11 650	-18 900
<i>kuntahallinnon osuus</i>	7 %	4 %
<i>hyvinvointialuehallinnon osuus</i>	-	6 %
<i>valtion osuus</i>	94 %	90 %

Velkajarrusovun tavoite

Nettoluotonanto tarkoittaa kokonaistulojen ja kokonaismenojen erotusta

**Kuntatalous:
Lisää resursseja
tulee vain talouden
kasvun kautta ja
toimintatapojen
uudistumisen
kautta**

Lisää materiaalia Pääekonomistin palstalla ja Kuntaliiton blogeissa

Ajankohtaisia nostoja

Kuntien budjetointityölle keskeiset ennusteet lähes ennallaan

Valtiovarainministeriön [mukaan](#) talouden elpyminen viivästyy ja käynnistyy selkeämmin vasta vuosina 2027 ja 2028. Bruttokansantuote-ennuste kuluvalle vuodelle laski 0,6 prosenttiin, mutta sen jälkeen BKT:n kasvu yltää 1,7 prosenttiin.

Ennuste julkisesta taloudesta vuosina 2027-2030 heikentyi merkittävästi valtiovarainministeriön aikaisemmista ennusteista. Kun esimerkiksi viime vuoden joulukuussa vuoden 2030 koko julkisen talouden alijäämäksi arvioitiin ministeriössä 12 miljardia euroa niin nyt alijäämä on kasvamassa jo 15 miljardiin euroon. Julkisen sektorin tulojen ja menojen erotusta ovat lisänneet kehyskaudella muun muassa puolustusmenot sekä veronkevennykset. Kuntahallinnon osuus koko julkisen sektorin alijäämästä on 0,8 miljardin euroa. **Toisin kuin koko julkisen talouden ennuste, kuntien talousnäköymät vahvistuivat hieman viime talven arvioista.**

Suhdanne-ennusteen yhteydessä päivittyivät myös monet kuntien budjetointityölle tärkeät arviot. Alla muutama nosto keskeisimmistä ennusteista. Ne eivät muuttuneet paljoa edellisistä arvioista. Kuntaliiton sivustolle työstetään valtiovarainministeriön suhdanne-ennusteesta, sosiaaliturvamaksuennusteista ja kevään kuntatalousohjelmasta lisätietoa lähiviikkojen aikana.

- peruspalvelujen hintaindeksi +3,5 % (vuonna 2027)
- kuntien ansiotasoindeksi +4,3 % (vuonna 2027)

Minna Punakallio
Kuntaliiton pääekonomisti
Puh. 040 – 751 5175

www.kuntaliitto.fi